

Post-trade made easy

Tietoturvamääräykset sekä varautuminen häiriö- ja muihin poikkeustilanteisiin

Toimitusjohtajan päätös

**Tilinhoitajille
Liikkeesenlaskijan asiamiehille
Selvitysosapuolille**

Sääntöviite:	1.6.10
Hyväksytty:	23.01.2014
Voimaantulo:	2.2.2015
Korvaa:	1.7.2013 voimaan tulleen päätöksen

Sisällysluettelo

1. SOVELTAMISALA	3
2. TARKOITUS JA TAVOITTEET	3
3. PÄÄTÖKSEN SISÄLTÖ	3
3.1. Yleiset tietoturvasuoritusperiaatteet	3
3.2. Käyttövaltuuskirjanpito	4
3.3. Tietojärjestelmien rakenteelliset suojaukset.....	4
3.4. Varmuustallenteet	5
3.5. Tietojärjestelmän muutostenhallinta	5
3.6. Fyysiset turvajärjestelyt ja kulunvalvonta.....	6
3.7. Vain omaan lukuunsa toimivat tilinhoitajat	6

1. Soveltamisala

Tätä päätöstä sovelletaan tilinhoitajan, sen asiamiehen tai selvitysosa-puolen asemaa hakeviin yhteisöihin ja tässä asemassa toimiviin yhteisöihin. Tämä päätös koskee OM-järjestelmää ja siihen yhteydessä olevia osapuolen järjestelmiä sekä Infinityä ja siihen yhteydessä olevia järjestelmiä.

2. Tarkoitus ja tavoitteet

Tässä päätöksessä määritellään Euroclear Finlandin tietojärjestelmien tietoturvallisuuden ylläpitämiseksi noudatettavat periaatteet. Tavoite on arvo-osuusrekisterin, selvitysjärjestelmien sekä niihin liittyvien järjestelmien ja osapuolten tietoturvallisuuden tason ja häiriöttömän toiminnan turvaaminen.

3. Päätöksen sisältö

3.1. Yleiset tietoturvallisuusperiaatteet

Euroclear Finlandin järjestelmään kytkeytyneeltä osapuolelta edellytetään turvapolitiikkaa ja siitä johdettuja tietoturvaperiaatteita. Osapuolen on kirjattava yleiset tietoturvaperiaatteet, jotka osapuolen johto on hyväksynyt.

Sisäisellä ohjeistuksella ja valvonnalla on huolehdittava siitä, että käyttäjät ovat tietoisia turvapolitiikasta, tietoturvaperiaatteista ja niiden perusteella laadituista ohjeista sekä noudattavat niitä sekä tuntevat näihin liittyvät vastuunsa.

Osapuolen on määrättävä Euroclear Finlandin tietojärjestelmään liittyville tietojärjestelmille omistaja, jolle annetaan kokonaisvastuu järjestelmän käytöstä. Omistaja on ilmoitettava Euroclear Finlandille.

Tilinhoitajan tietojärjestelmän omistajan on huolehdittava siitä, että arvo-osuusrekisterin tietoja, joko suoraan tai välillisesti jonkun toisen osajärjestelmän kautta, päivittävät käyttäjät tuntevat vastuunsa arvo-osuusrekisterin tietojen ylläpitäjänä. Tietojärjestelmän omistajan tai kirjaustoiminnan hoitajan tai tämän määräämän henkilön on aina viipymättä otettava virhetilanteissa Euroclear Finlandin arvo-osuusrekisterin hoitajaan, joka kartoittaa ja ohjeistaa korjaustoimet kaikille asianosallisille. Virheiden ilmoittamisesta määrätään myös Euroclear Finlandin toimitusjohtajan päätöksessä, joka koskee virheiden ja epäselvyyksien selvityssuunnitelman laatimisvelvollisuutta.

Tilinhoitajan tietojärjestelmän omistajan on huolehdittava tilin-hoitajan tietojärjestelmän käyttäjien salassapitovelvollisuuden täyttymisestä.

Salassapitovelvollisuudesta on lisäksi huolehdittava erityisesti sellaisissa virhetilanteissa, joissa tilinhoitajalle välitetään joko sille kuulumatonta tai muutoin virheellistä asiakastietoa arvo-osuusrekisteristä toisen tilinhoitajan virheen seurauksena.

3.2. Käyttövaltuuskirjanpito

Euroclear Finlandin tietojärjestelmiin kytkeytyneissä järjestelmissä on käyttövaltuuksien ylläpitoon liittyvät käytännön toimet hoidettava luotettavalla ja turvallisella tavalla. Käyttövaltuus on aina henkilökohtainen ja yksilöllinen. Jokaiseen käyttövaltuuteen tulee liittyä luotettava tunnistusmenettely ja käyttövaltuus on voitava tarvittaessa luki-ta/jäädäyttää. Jokainen käyttäjä on vastuussa haltuunsa luovutetusta käyttäjätunnuksesta. Osapuolen on huolehdittava siitä, että käyttäjät ymmärtävät käyttäjätunnuksen huolellisen ja varovaisen hoitamisen koko järjestelmän turvallisuustekijäksi.

Jokaisen tapahtuman ja kirjauksen tekijän tunnus on tallennettava osana tapahtumatietoja kaikissa Euroclear Finlandin järjestelmiin kytkeytyneissä järjestelmissä. Mikäli tapahtuman lähteenä osapuolen tietojärjestelmässä voi olla tietokoneohjelma, on kyseisen tapahtuman lähdeohjelman yksilöivä tunnus kirjattava käyttäjätunnuksen sijaan tapahtumatietoihin. Jokaisen Euroclear Finlandin tietojärjestelmiin välitetyn tapahtuman lähde tulee voida yksilöidä tapahtumatietoihin tallennetun tekijätiedon perusteella.

Osapuolen Euroclear Finlandin tietojärjestelmien käyttöoikeuksien ylläpito hoidetaan Euroclear Finlandissa aina kyseisen sovelluksen liiketoimintayksikön ohjeistamalla tavalla. Ylläpitotoimia suoritetaan vain tietojärjestelmän omistajan tai hänen valtuuttamansa henkilön pyynnöstä ja osapuoli vastaa näistä pyynnöistä kuten omasta ylläpidostaan.

Kaikkiin supistuviin käyttöoikeuksiin ja päättyneisiin työsuhteisiin liittyvät käyttövaltuuskirjaukset on huolehdittava viipymättä. Jos käyttöoikeuksia supistetaan tai jos käyttäjän työsuhde päättyy, on tämä otettava viipymättä huomioon käyttövaltuusmäärityksissä.

Tilinhoitajan järjestelmän omistajalla tulee olla käytössään ajantasaisesti tiedot arvo-osuusrekisteriin tietoja päivittävien käyttövaltuuksista ja niiden laajuudesta.

3.3. Tietojärjestelmien rakenteelliset suojaukset

Euroclear Finlandin tietojärjestelmiin liittyvien järjestelmien tuotanto- ja kehitysympäristöjen on toimittava erillisinä. Osapuolen on varmistettava että kehitysympäristöstä ei voi missään olosuhteissa välittyä testimateriaalia Euroclear Finlandin tuotantojärjestelmiin.

Toimintaperiaatteissa ja teknisissä ratkaisuissa on huolehdittava siitä että Euroclear Finlandin tietojärjestelmiin kytkettyjen osapuolen omien

järjestelmien laite- tai ohjelmahäiriöt eivät vaaranna Euroclear Finlandin päivittäisen aikataulun suorittamista eri järjestelmissä. Jos osapuolen Euroclear Finlandin järjestelmiin kytkeytynyt järjestelmä tai sen osa muodostaa merkittävän kokonaisuuden arvo-osuusrekisteristä tai selvitystoiminnasta joko tapahtumamääriensä tai tuottamansa palvelun vuoksi, tulee sen olla kahdennettu. Esimerkiksi tilinhoitajan oma järjestelmä katsotaan aina tällaiseksi merkittäväksi järjestelmäksi, jos siinä pidetään tilejä asiakkaiden lukuun. Varajärjestelmän tulee olla käytönotettavissa vakavissa virhetilanteissa 24 tunnin kuluessa.

Jos osapuolen Euroclear Finlandin järjestelmiin kytkeytynyt tietojärjestelmä koostuu useista toisiinsa liitetyistä osajärjestelmistä joilla on omia tietoliikenneyhteyksiä osapuolen järjestelmien ulkopuolelle, on osapuolen kiinnitettävä erityistä huomiota sekä ulkoiseen että järjestelmien välisen tietoliikenteen tietoturvan ja virheettömyyden varmistamiseksi.

Jos osapuolen tietojärjestelmästä välitetään Euroclear Finlandin tietojärjestelmiin asiakkaan itsensä tuottamia, ohjelmallisesti luotuja tai muutoin ilman osapuolen käyttäjän käsittelyä syntyneitä tapahtumia on nettelyn turvallisuus varmistettava ennen käyttöönottoa. Välitettävien tapahtumien oikeellisuus ja alkuperä on tarkistettava. Tietojärjestelmän on pidettävä lokikirjaa Euroclear Finlandin järjestelmään välitetyistä tapahtumista. Lokikirjasta on ilmentävä välitetyn tapahtuman yksilöintitietojen lisäksi tapahtuman lähde, kirjausaika ja kohdejärjestelmä.

3.4. Varmuustallenteet

Kaikista Euroclear Finlandin tietojärjestelmiin kytkeytyistä osapuolen tietojärjestelmistä on otettava säännöllisin väliajoin varmuustallenteet.

Tilinhoitajajärjestelmältä edellytetään erillistä varmuustallennuksen suunnitelmaa, josta ilmenee tallennusaikataulut, käytettävät tietovälineet ja ohjelmat, tallenteiden säilytyspaikka ja -aika, tallenteiden käyttöönottoimenpiteet ja vastuuhenkilöt.

Tilinhoitajajärjestelmästä on tehtävä toipumistallenteita niin usein että tietojärjestelmän toipuminen on mahdollista häiriön laadusta ja ilmenemishetkestä riippumatta. Jos tilinhoitaja pitää asiakastilejä, on tapahtumalokien avulla varmistettava, että tilien saldot ja tapahtumahistoriat voidaan rekonstruoida.

Tilinhoitajajärjestelmän ohjelmien lähdekoodi on varmistettava aina ohjelmaa muutettaessa.

3.5. Tietojärjestelmän muutostenhallinta

Tilinhoitajajärjestelmän merkittävät ohjelma- ja toimintatapa-muutokset on testattava arvo-osuusrekisterin testausympäristöä vasten ennen niiden käyttöönottoa. Kaikki tilinhoitajajärjestelmän sovellus- ja

varusohjelmamuutokset on toteutettava erityisen huolellisesti siten, ettei arvo-osuusjärjestelmän normaali päivittäinen toiminta häiriinny.

Tilinhoitajajärjestelmästä pitää ottaa riittävät varmuustallenteet ennen muutosten tuotantoon siirtoa siten, että odottamattomissa virhetilanteissa voidaan viipymättä palata muutosta edeltävään tilaan.

3.6. Fyysiset turvajärjestelyt ja kulunvalvonta

Fyysisten turvajärjestelyjen ja kulunvalvonnan avulla tulee huolehtia siitä, etteivät asiattomat pääse ilman jatkuvaa valvontaa niihin tiloihin, joissa on Euroclear Finlandin tietojärjestelmiin kytkettyjä laitteita, järjestelmiä tai työasemia. Konesalin, operointikeskuksen ja muun vastaavan tilan osalta kulunvalvonnan tulee olla erityisen huolellista.

Arvo-osuusrekisteriin välitettyjä syöttötietoja sisältävät lomakkeet, tilinhoitajajärjestelmän tuottamat raportit ja muu vastaava järjestelmän käyttöön liittyvä aineisto tulee luokitella ja säilyttää asianmukaisesti, jottei kokonaisuuden tietoturva heikentyisi tämän takia.

3.7. Vain omaan lukuunsa toimivat tilinhoitajat

Euroclear Finlandin toimitusjohtaja voi antaa vain omaan lukuunsa toimivalle tilinhoitajalle luvan poiketa tämän päätöksen mukaisista velvollisuuksista, jos tämä on mahdollista vaarantamatta arvo-osuusjärjestelmän toiminnan luotettavuutta.